TRIBUNA

Joan B. Casas

Degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Salvem Europa entre tots

L'any que tot just acabem de deixar no ha estat bo per allò que genèricament definim com el projecte europeu. No és només el Brexit, és també la presència cada vegada més pronunciada de les forces polítiques euroescèptiques, la impotència demostrada per enfrontar el problema dels refugiats i, en general, la sensació que falta empenta i convicció política per avançar. No és, tot plegat, una bona notícia i no ho és perquè el projecte europeu és vital per construir un món que, de la mà de la globalització i de l'avenç imparable de la tecnologia, experimentarà en els pròxims anys profundes transformacions.

La primera d'elles és la pèrdua de pes de l'economia europea en el concert mundial, procés que serà més intens com més forta sigui la seva desunió. En el termini de 30 anys es preveu que el pes del PIB europeu passarà a representar poc més del 10% mundial, lluny del dels Estats Units i del de les potències asiàtiques (Àsia en representarà el 55,5%; els EUA i la Xina, el 50%, i els EUA i Mèxic, el 24,5%) i, inevitablement, la seva influència cultural i social anirà acompanyada de la seva força econòmica.

No es tracta de caure en cap mena d'eurocentrisme (cosa que ens costa poc, per cert) ni de deixar de reconèixer els valors d'altres cultures i formes d'interpretar el món, però en el mateix sentit seria absurd no reconèixer els innegables trets positius de la cultura europea recent. Allò que coneixem com el projecte europeu descansa en tres pilars força excepcionals en el món actual i que, per tant, també ho seran en la nova configuració mundial si el paper d'Europa acaba sent marginal. En primer lloc, en un conjunt de valors que tenen en la democràcia plena i en el seu aprofundiment el mitjà per ordenar la vida dels seus ciutadans i dirimir els seus conflictes. En un món molt convuls i amb fortes tensions derivades de les desigualtats, la democràcia continua sent el sistema més eficient per canalitzar també els conflictes entre estats.

> La desunió dificulta que els valors europeus configurin el nou món

En segon lloc, tot i les seves enormes dificultats, el model econòmic que coneixem com "Estat del benestar" és probablement una de les conquestes més importants de la humanitat i una de les aplicacions més fructíferes de la relació entre política i economia. Aquesta asseveració no es contradiu en cap cas amb el reconeixement que el model cal revisar-lo i adaptar-lo per fer-lo viable.

Finalment, enlloc com a Europa s'està duent a terme una "gestió de la diversitat", amb la qual s'intenta avançar a partir de cultures diferents, de processos històrics molt diversos i d'estadis de desenvolupament econòmic fortament desiguals.

Amb tota seguretat, tothom hi perdria si aquests principis no estiguessin molt presents en el món que s'està configurant.